

Financiële verordening gemeente Renkum 2021

Financiële verordening gemeente Renkum 2021

De raad van de gemeente Renkum;

gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van 8 december 2020;

gelet op artikel 212 van de Gemeentewet;

gezien het advies van de rekeningcommissie;

besluit vast te stellen de Financiële verordening gemeente Renkum 2021:

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1. Begripsbepaling

In deze verordening wordt verstaan onder:

- administratie: het systematisch verzamelen, vastleggen, verwerken en verstrekken van informatie ten behoeve van het besturen, functioneren en beheersen van de gemeentelijke organisatie en de verantwoording die daarover moet worden afgelegd;
- agio: positief koersverschil ten opzichte van de nominale waarde van een aandeel of obligatie;
- disagio: negatief koersverschil ten opzichte van de nominale waarde van een aandeel of obligatie;
- inkomsten: totaal van de baten voor onttrekkingen van reserves;
- overheidsbedrijf: onderneming met privaatrechtelijke rechtspersoonlijkheid, niet zijnde een personenvennootschap met rechtspersoonlijkheid, waarin de gemeente, al dan niet tezamen met een of meer andere publiekrechtelijke rechtspersonen, in staat is het beleid te bepalen of een onderneming in de vorm van een personenvennootschap, waarin een publiekrechtelijke rechtspersoon deelneemt;
- product: onderdeel van een programma bestaande uit een samenstel van een aantal samenhangende taken
- taakveld: eenheid waarin de programma's zijn onderverdeeld zoals bedoeld in artikel 8 BBV
- team: iedere organisatorische eenheid binnen de gemeentelijke organisatie met een eigen rechtstreekse verantwoordelijkheid aan het college;

Hoofdstuk 2. Begroting en verantwoording

Artikel 2. Programma-indeling

- 1 De raad stelt bij aanvang van iedere raadsperiode een programma-indeling voor die raadsperiode vast.
- 2 De raad stelt bij aanvang van iedere raadsperiode, al dan niet op aangeven van het college, de onderverdeling van de programma's in producten vast.
- 3 De programma-indeling, de productenindeling en de onderverdeling van beide kunnen al dan niet op aangeven van het college door de raad worden gewijzigd indien daar behoefte aan is. Wijzigingen worden bij de vaststelling van de begroting expliciet vermeld.
- 4 De raad stelt op voorstel van het college per programma de beleidsindicatoren vast. Het voorstel van het college bevat ten minste de verplichte beleidsindicatoren, bedoeld in artikel 25, tweede lid, onder a, van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten.
- 5 De raad stelt bij aanvang van iedere raadsperiode vast over welke onderwerpen hij in extra paragrafen naast de verplichte paragrafen van de begroting en de jaarstukken kaders wil stellen en wil worden geïnformeerd.

Artikel 3. Inrichting begroting en jaarstukken

- 1 Bij de begroting worden onder elk van de programma's de lasten en baten per product weergegeven en bij de jaarstukken worden onder elk van de programma's de gerealiseerde lasten en baten per product weergegeven.
- 2 Bij de uiteenzetting van de financiële positie in de begroting wordt van de nieuwe investeringen per investering het benodigde investeringskrediet weergegeven en wordt van de lopende investeringen het geautoriseerde investeringskrediet en de raming van de uitputting van het investeringskrediet in het lopende boekjaar weergegeven.
- 3 Bij de uiteenzetting van de financiële positie in begroting wordt in aanvulling op het bepaalde in artikel 20 en artikel 21 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten inzicht gegeven in de ontwikkeling van de schuldpositie als gevolg van de begroting, de meerjarenraming, de investeringen en de grondexploitatie.

- 4 In de jaarrekening wordt van de investeringen de uitputting van de geautoriseerde investeringskredieten en de actuele raming van de totale uitgaven en inkomsten weergegeven.
- 5 Incidentele baten en lasten groter dan € 25.000 worden afzonderlijk gespecificeerd in het overzicht incidentele lasten en baten in begroting en jaarrekening.
- 6 Gebeurtenissen na balansdatum: het college meldt voor de raadsbehandeling van de jaarstukken afwijkingen groter dan € 100.000 per product of investeringskrediet die bekend zijn geworden tussen het moment van vaststelling van de jaarstukken door het college en het moment van behandeling en vaststelling door de raad.

Artikel 4. Kaders begroting

- 1 Het college biedt jaarlijks de raad nota's aan met een voorstel voor het beleid en de financiële kaders van de begroting voor het volgende begrotingsjaar en de meerjarenraming (perspectiefnota en voorjaarsnota). Behandeling en vaststelling door de raad vindt plaats in de junicyclus. In het geval van een verkiezingsjaar biedt het college de raad de nota met een voorstel voor het beleid (perspectiefnota) van de begroting voor het volgende begrotingsjaar en de meerjarenraming uiterlijk aan voor behandeling en vaststelling in de septembercyclus.
- 2 In de begroting wordt een post onvoorzien van € 95.000 opgenomen.

Artikel 5. Autorisatie begroting en investeringskredieten

- 1 De raad autoriseert met het vaststellen van de begroting de baten en de lasten per product en de beoogde onttrekkingen en dotaties aan reserves en voorzieningen.
- 2 Bij de begrotingsbehandeling geeft de raad, op voorstel van het college, aan van welke nieuwe investeringen hij op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie van het investeringskrediet wil ontvangen. De overige nieuwe investeringen worden bij de begrotingsbehandeling met het vaststellen van de financiële positie geautoriseerd.
- 3 Het college informeert de raad vooraf als ze verwacht dat de lasten de geautoriseerde lasten of de investeringsuitgaven de geautoriseerde investeringskredieten dreigen te overschrijden of de baten de geautoriseerde baten dreigen te onderschrijven. Dit gebeurt in ieder geval bij budgetoverschrijdingen groter dan € 100.000 per product of investeringskrediet. De raad geeft vervolgens aan of hij hiervoor een voorstel wil voor wijziging van het budget of een voorstel voor bijstelling van het beleid.

- 4 Bij de behandeling van de tussenrapportages in de raad bedoeld in artikel 6, lid 1, doet het college voorstellen voor het wijzigen van de geautoriseerde baten en lasten, het wijzigen van de geautoriseerde investeringskredieten en het bijstellen van het beleid.
Het college doet, indien nodig, ook bij iedere begroting op grond van geactualiseerde ramingen voorstellen voor het wijzigen van het MeerjarenInvesteringsPlan.
- 5 Voor een investering waarvan het investeringskrediet niet met het vaststellen van de begroting is geautoriseerd, legt het college voorafgaand aan het aangaan van verplichtingen een investeringsvoorstel met een voorstel voor het vaststellen van een investeringskrediet aan de raad voor. Bij investeringen groter dan € 1.000.000 informeert het college de raad in het voorstel over het effect van de investering op de schuldpositie van de gemeente.

Artikel 6. Tussentijdse rapportage

- 1 Het college informeert de raad door middel van tussentijdse rapportages over de realisatie van de begroting van de gemeente over de eerste 3 maanden (Voorjaarsnota) en de eerste 8 maanden (Najaarsnota) van het lopende boekjaar.
- 2 De tussenrapportages bevatten een uiteenzetting over de uitvoering en het bijstellen van het beleid en een overzicht met de bijgestelde raming van:
  - a de baten en de lasten per programma uitgesplitst naar producten;
  - b het overzicht van de algemene dekkingsmiddelen uitgesplitst naar producten;
  - c het overzicht van de overhead en de geraamde vennootschapsbelasting;
  - d het totale saldo van de baten en lasten volgend uit de onderdelen a, b en c;
  - e de (beoogde) toevoegingen en onttrekkingen aan reserves per programma;
  - f het resultaat, volgend uit de onderdelen d en e; en
  - g de realisatie en raming van de uitputting van de investeringskredieten.
- 3 In de tussenrapportages worden afwijkingen op de oorspronkelijke ramingen van de baten en lasten van producten en investeringskredieten in de begroting groter dan € 25.000 toegelicht.

Artikel 7. Informatieplicht

Het college besluit niet over:

- a de aan- en verkoop van goederen, werken en diensten groter dan € 1.000.000;
- b het verstrekken van leningen, waarborgen, garanties en zekerheidstellingen groter dan € 250.000; en
- c het verstrekken van kapitaal aan instellingen en ondernemingen, dan nadat de raad is geïnformeerd over het voornemen en hiertoe in de gelegenheid is gesteld zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen.

Artikel 8. EMU-saldo

Wanneer het Rijk de gemeente bericht dat alle gemeenten samen het collectieve aandeel van gemeenten in het EMU-tekort, bedoeld in artikel 3, zesde lid, van de Wet houdbare overheidsfinanciën, hebben overschreden, informeert het college de raad of een aanpassing van de begroting nodig is. Als het college een aanpassing nodig acht, doet het college een voorstel voor het wijzigen van de begroting.

Hoofdstuk 3. Financieel beleid

Artikel 9. Waardering en afschrijving vaste activa

1. Materiële vaste activa met een meerjarig maatschappelijk of economisch nut worden onder aftrek van bijdragen van derden geactiveerd. Dit betekent dat we de netto methode hanteren voor de raming van de afschrijvings- en rentelasten.
2. Immateriële en materiële vaste activa worden afgeschreven volgens de methodiek en de termijnen zoals vermeld in de bijlage afschrijvingsbeleid bij deze verordening.
3. Kosten voor het afsluiten van geldleningen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.
4. Een saldo voor agio of disagio wordt direct ten laste van de exploitatie gebracht.

Artikel 10. Voorziening voor oninbare vorderingen

- 1 Voor de vorderingen op verbonden partijen en derden wordt een voorziening wegens oninbaarheid gevormd op basis van een individuele beoordeling op inbaarheid van de openstaande vorderingen.
- 2 Voor openstaande vorderingen betreffende inkomensvoorzieningen wordt een voorziening wegens oninbaarheid gevormd ter grootte van het percentage van oninbaarheid.

Artikel 11. Reserves en voorzieningen

- 1 Het college legt binnen de begrotingscyclus verantwoording af over de inzet van reserves en voorzieningen.
- 2 In de beleidsbegroting, de financiële begroting, het jaarverslag en de jaarrekening vindt geen toerekening van rente over de reserves

- en voorzieningen aan de producten, met uitzondering van het product Algemene dekkingsmiddelen plaats.
- 3 Bij een voorstel voor de instelling van een bestemmingsreserve of voorziening voor een investeringsvoornemen wordt minimaal aangegeven:
    - a het specifieke doel van de reserve of voorziening;
    - b de voeding van de reserve of voorziening;
    - c de maximale hoogte van de reserve of voorziening; en
    - d de maximale looptijd.
  - 4 De vorming van een reserve vindt plaats uit de begrote resultaatbestemming (voorkeur) of werkelijke resultaatbestemming. De raad accordeert dit bij de vaststelling van respectievelijk de begroting, de voor jaareinde (gewijzigde) begroting, de jaarstukken, individuele voorstellen en autonoom.
  - 5 De vorming van een voorziening is een last binnen de begroting en vindt plaats voorafgaande aan resultaatbepaling.
  - 6 Reserves en voorzieningen met een negatieve stand zijn onacceptabel en moeten worden aangevuld. Een onderhoudsvoorziening kan gedurende de looptijd een negatieve stand bereiken door onevenredige aanwending ten opzichte van de dotaties. In deze situatie zal de voorziening worden aangevuld tot 0 door een uitname van de vrije algemene reserve. Deze wordt dan weer gevoed door latere (lagere) stortingen in de onderhoudsvoorziening en toevoeging aan de vrije algemene reserve.
  - 7 Jaarlijks controleren we bij het opstellen van de jaarstukken of de hoogte van een voorziening c.q. een reserve nog toereikend is voor het doel waarvoor deze is ingesteld.
Wanneer het doel van een reserve of voorziening is gerealiseerd of is vervallen, of wanneer de bestemmingsreserve binnen de aangegeven looptijd niet heeft geleid tot besteding, wordt de betreffende reserve of voorziening opgeheven. Een eventueel restant komt ten gunste van de exploitatie. Bij een opgeheven onderhoudsvoorziening wordt een eventueel uit eerdere jaren onttrokken saldo aan de vrije algemene reserve in de resultaatbestemming genoemd.
  - 8 Voor de Vrije algemene reserve geldt een minimumniveau van € 4.000.000. Op het moment dat de vrije algemene reserve onder dit minimum zakt, doet het college voorstellen om binnen een periode van maximaal 4 jaar de reserve terug te brengen op het minimumniveau.

Artikel 12. Kostprijsberekening

- 1 Voor het bepalen van de geraamde kostprijs van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, en van goederen, werken en diensten die worden geleverd aan overheidsbedrijven en derden, wordt een extracomtabel stelsel van kostentoe rekening gehanteerd. Bij deze kostentoe rekening worden

naast de directe kosten, de overheadkosten en de rente van de inzet van vreemd vermogen, reserves en voorzieningen voor de financiering van de in gebruik zijnde activa betrokken.

- 2 Bij de directe kosten worden betrokken de bijdragen aan en onttrekkingen van voorzieningen voor de noodzakelijke vervanging van de betrokken activa en de afschrijvingskosten van de in gebruik zijnde activa. Voor de rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, worden daarbij ook de compensabele belasting over de toegevoegde waarde (BTW) en de gedeerde inkomsten van het kwijtscheldingsbeleid betrokken.
- 3 Voor de toerekening van de overheadkosten worden de overheadkosten die kunnen worden toegerekend aan activiteiten welke geheel of deels worden bekostigd met een specifieke uitkering of subsidie, binnen het taakveld overhead apart geadministreerd en in de desbetreffende verantwoordingen over de besteding toegerekend aan die activiteiten.
- 4 Voor de toerekening van de overheadkosten worden de overheadkosten die kunnen worden betrokken in de aangifte vennootschapsbelasting, binnen het taakveld overhead apart geadministreerd en voor de belastingaangifte aan de kostprijs van de vennootschapsbelastingplichtige activiteiten toegerekend.
- 5 Voor de toerekening van de overheadkosten aan de kostprijs van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, en van goederen, werken, diensten die worden geleverd aan overheidsbedrijven en derden, voor zover dat niet activiteiten als bedoeld in het derde en vierde lid betreffen, wordt uitgegaan van een aandeel in de totale overheadkosten ter grootte van de geraamde directe kosten van de economische categorieën 1.1 Salarissen en sociale lasten en 3.5.1 Ingeleend personeel die worden besteed aan de desbetreffende goederen, werken, diensten en heffingen, gedeeld door de totale geraamde directe kosten van de economische categorieën 1.1 Salarissen en sociale lasten en 3.5.1 Ingeleend personeel.
- 6 Het percentage van de omslagrente voor de toerekening van rente voor de financiering van de in gebruik zijn de activa, bedoeld in het eerste lid, wordt jaarlijks met de begroting vastgesteld. Het percentage van deze omslagrente wordt bepaald uit het gewogen gemiddelde van het bij de begroting geraamde rentepercentage van de rentekosten op de opgenomen langlopende leningen, kortlopende leningen en kredieten en het rentepercentage van de rentevergoeding over de reserves en de voorzieningen zoals bepaald overeenkomstig het achtste en negende lid. De uitkomst van dit percentage van de omslagrente wordt op een half procent afgerond.
- 7 Het rentepercentage voor de rentevergoeding over de reserves en voorzieningen in de omslagrente voor de kostprijsberekening als bedoeld in het zevende lid, wordt jaarlijks met de begroting vastgesteld. De hoogte van het rentepercentage voor de rentevergoeding over de reserves en voorzieningen wordt bepaald

aan de hand van de bij de begroting geraamde rentekosten als percentage van de opgenomen langlopende leningen, kortlopende leningen en kredieten. De uitkomst van dit rentepercentage voor de rentevergoeding over de reserves en voorzieningen wordt op een half procent afgerond.

- 8 In afwijking van het zevende lid wordt bij een verstrekte lening voor de bepaling van de rentekosten van de inzet van vreemd vermogen in de kostprijs uitgegaan van de rente van de lening die voor de financiering van de verstrekte lening is aangetrokken. Deze rente wordt verhoogd met een opslag voor het debiteurenrisico.
- 9 In afwijking van het eerste lid worden bij vennootschapsbelastingplichtige activiteiten en grondexploitaties alleen de rentekosten voor de inzet van vreemd vermogen aan de kostprijs toegerekend. Bij projectfinanciering worden dan de werkelijke rentekosten toegerekend. In andere gevallen wordt uitgegaan van het gewogen gemiddelde rentepercentage van de portefeuille leningen.

Artikel 13. Prijzen economische activiteiten

- 1 Voor de levering van goederen, diensten of werken door de gemeente aan overheidsbedrijven en derden waarbij de gemeente in concurrentie met marktpartijen treedt, wordt ten minste de geraamde integrale kostprijs in rekening gebracht. Bij afwijking vanwege een publiek belang doet het college vooraf voor elk van deze activiteiten afzonderlijk een voorstel voor een raadsbesluit, waarin het publiek belang van de levering van de desbetreffende goederen, diensten of werken wordt gemotiveerd.
- 2 Bij het verstrekken van leningen of garanties door de gemeente aan overheidsbedrijven en derden worden ten minste de geraamde integrale kosten in rekening gebracht. Bij afwijking vanwege een publiek belang doet het college vooraf een voorstel voor een raadsbesluit, waarin het publiek belang van de lening of de garantie wordt gemotiveerd.
- 3 Bij het verstrekken van kapitaal door de gemeente aan overheidsbedrijven en derden gaat het college uit van een vergoeding van ten minste de geraamde integrale kosten van de verstrekte middelen. Bij afwijking vanwege een publiek belang doet het college vooraf een voorstel voor een raadsbesluit, waarin het publiek belang van de kapitaalverstrekking wordt gemotiveerd.
- 4 Raadsbesluiten met de motivering van het publiek belang als bedoeld in de vorige leden zijn niet nodig als minder dan de integrale kostprijs in rekening wordt gebracht en sprake is van:
  - a leveringen van goederen, diensten of werken en het verstrekken van leningen, garanties en kapitaal aan andere overheden voor zover deze leveringen en verstrekkingen zijn bedoeld voor de uitoefening van de publieke taak door die andere overheid;

- b een bevoordeling van activiteiten in het kader van een bij wet opgedragen publiekrechtelijke taak;
- c een bevoordeling van activiteiten in het kader van een toegekend bijzonder of uitsluitend recht waarvoor prijsvoorschriften gelden;
- d een bevoordeling van sociale werkplaatsen;
- e een bevoordeling van onderwijsinstellingen;
- f een bevoordeling van publieke media-instellingen; en
- g een bevoordeling die valt onder de reikwijdte van de staatssteunregels van het Werkingsverdrag van de Europese Unie en daarmee verenigbaar is.

Artikel 14. Vaststelling hoogte belastingen, rechten, heffingen en prijzen

- 1 Het college doet de raad jaarlijks een voorstel voor de hoogte van de gemeentelijke tarieven voor de belastingen, heffingen en leges.
- 2 Het college legt de kaders voor de vaststelling van de hoogte van belastingen, rechten, heffingen en prijzen vast in de paragraaf lokale heffingen in de begroting.
- 3 Het college legt bij een tussentijdse wijziging van prijzen, huren en erfpachten ten opzichte van de kaders uit de begroting vooraf een besluit voor aan de raad.

Artikel 15. Financieringsfunctie

- 1 Het college neemt bij het uitzetten en het aantrekken van middelen de volgende kaders in acht:
  - a voor het aantrekken van financieringen met een looptijd langer dan één jaar worden ten minste twee prijsopgaven bij verschillende financiële instellingen gevraagd;
  - b er wordt geen gebruik gemaakt van financiële derivaten als bedoeld in artikel 1, onder c, van de Wet financiering decentrale overheden;
  - c financieringen worden enkel aangetrokken ten behoeve van de uitoefening van de publieke taak;
  - d financiering met externe financieringsmiddelen wordt zoveel mogelijk beperkt door primair de beschikbare interne financieringsmiddelen te gebruiken teneinde de renterisico's en het renteresultaat te optimaliseren.
- 2 Bij het verstrekken van leningen, het verstrekken van garanties en het verstrekken van risicodragend kapitaal, groter dan € 250.000, bedingt het college indien mogelijk zekerheden. Verstrekkingen vinden uitsluitend plaats uit hoofde van de "publieke taak" en aan door de gemeenteraad goedgekeurde derde partijen, waarbij vooraf advies van de concerncontroller wordt ingewonnen over de financiële positie en de kredietwaardigheid van de betreffende partij.
- 3 Het uitgangspunt van het beleid van de gemeente Renkum t.a.v. financieel risico is defensief en risicomijdend.

- 4 Valutarisico's worden in de gemeente uitgesloten door uitsluitend leningen te verstrekken, aan te gaan of te garanderen in de Nederlandse geldeenheid (de euro).

Hoofdstuk 4. Paragrafen

Artikel 16. Lokale heffingen

Bij de begroting en de jaarstukken neemt het college in de paragraaf lokale heffingen naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 10 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval op:

- a de berekening van het rentepercentage voor de rentevergoeding over de reserves en de voorzieningen voor het bepalen van de kostprijzen, bedoeld in artikel 12, achtste en negende lid;
- b de berekening van het rentepercentage voor de omslagrente voor het bepalen van de kostprijzen, bedoeld in artikel 12, zevende lid;
- c de kostentoe rekening van de geraamde rentekosten en de geraamde overheadkosten aan de rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht.

Artikel 17. Financiering

In de paragraaf financiering bij de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 13 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval op:

- a. de schulden met een looptijd langer dan een jaar en het verschuldigde rentepercentage;
- b. de liquiditeitsplanning en de financieringsbehoefte voor de komende vier jaar;
- c. de rentevisie voor de komende vier jaar.

Artikel 18. Weerstandsvermogen & risicobeheersing

- 1 In de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing bij de begroting en de jaarstukken neemt het college de verplichte onderdelen op grond van artikel 11 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten op.
- 2 Voor het in beeld brengen van de weerstandscapaciteit van de gemeente wordt beoordeeld of de gemeente bij een risicoscenario de schuldverplichtingen in de toekomst kan blijven nakomen zonder dat de uitgaven aan en de investeringen in noodzakelijke publieke voorzieningen in de knel komen.
- 3 De berekende rente over de reserves die we rekenen tot het weerstandsvermogen zetten we niet in als structureel dekkingsmiddel binnen de begroting.
- 4 De risico-inventarisatie wordt geanonimiseerd voor extern gebruik.
- 5 De norm voor het statisch en dynamisch weerstandsvermogen bedraagt 100%.

Artikel 19. Onderhoud kapitaalgoederen

- 1 Bij de begroting en de jaarstukken neemt het college in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 12 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval op:
  - a de voortgang van het geplande onderhoud;
  - b de omvang van het achterstallig onderhoud.
- 2 Het college draagt zorg voor actuele beheersplannen voor het onderhoud van kapitaalgoederen. Dit betreft de volgende plannen:
  - a Groenstructuurplan;
  - b Bosbeleidsplan;
  - c Wegenbeheersplan;
  - d Gemeentelijk rioleringsplan;
  - e Onderhoudsbeheersplan Gebouwen.

Ieder plan geeft het kader weer voor het beoogde onderhoudsniveau, de planning van het onderhoud en de kosten van het onderhoud. De raad stelt het plan vast.

Artikel 20. Bedrijfsvoering

In de paragraaf bedrijfsvoering bij de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de verplichte onderdelen op grond van artikel 14 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval op:

- a de omvang van het personeelsbestand en de loonkosten;
- b de voortgang van de onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid op grond van de desbetreffende verordening; en
- c de toelichting op de rechtmatigheidsverantwoording.

Artikel 21. Verbonden partijen

- 1 Bij de begroting en de jaarstukken neemt het college in de paragraaf verbonden partijen de verplichte onderdelen op grond van artikel 15 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval op.

Het college draagt, middels de begroting en de jaarstukken, zorg voor de voorbereiding van het beleid rondom verbonden partijen. De raad stelt de kaders vast.
- 2 In de paragraaf verbonden partijen bij de begroting en de jaarstukken wordt ingegaan op voor de raad relevante ontwikkelingen ten aanzien van verbonden partijen. In de tussenrapportages wordt over relevante afwijkingen gerapporteerd.

Onder relevante ontwikkelingen wordt in dit kader verstaan:

  - a. beleidsontwikkelingen en beleidsombuigingen met significante financiële relevantie binnen de verbonden partij;
  - b. financiële ontwikkelingen en financiële ombuigingen binnen de verbonden partij;

- c. toelichting op de financiële positie voor de komende vier jaar binnen de verbonden partij, zijnde gemeenschappelijke regelingen;
- d. toelichting op de bij de verbonden partij gekwantificeerde risico's in relatie tot het weerstandsvermogen van de gemeente en het door de gemeente door te voeren en doorgevoerde risicobeperkende maatregelen.

Artikel 22. Grondbeleid

- 1 In de paragraaf grondbeleid bij de begroting en de jaarstukken neemt het college naast de verplichte onderdelen op grond van artikel van 16 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten in ieder geval op:
  - a het verloop van de grondvoorraad;
  - b b.de te ontwikkelen en in ontwikkeling genomen projecten.
- 2 Het college draagt zorg voor een actuele door de raad vastgestelde nota grondbeleid. In de nota wordt aandacht besteed aan:
  - a de strategische visie van het toekomstig grondbeleid van de gemeente;
  - b te ontwikkelen en in ontwikkeling genomen projecten;
  - c het verloop van de grondvoorraad;
  - d de uitgangspunten voor de verkoopprijzen van gronden.

Hoofdstuk 5. Financiële organisatie en financieel beheer

Artikel 23. Administratie

De administratie is zodanig van opzet en werking, dat zij in ieder geval dienstbaar is voor:

- a het sturen en het beheersen van activiteiten en processen in de gemeente als geheel en in de teams;
- b het verstrekken van informatie over ontwikkelingen in de omvang van de vaste activa, voorraden, vorderingen, schulden en contracten;
- c het verschaffen van informatie over uitputting van de toegekende budgetten en investeringskredieten en voor het maken van kostencalculaties;
- d het verschaffen van informatie over indicatoren met betrekking tot de gemeentelijke productie van goederen en diensten en de maatschappelijke effecten van het gemeentelijke beleid;
- e het afleggen van verantwoording over de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving; en
- f de controle van de registratie van gegevens als zodanig en van de daaraan ontleende informatie, alsmede voor de controle op de rechtmatigheid, de doelmatigheid en de doeltreffendheid van het gevoerde bestuur in relatie tot de gestelde beleidsdoelen, de begroting en relevante wet- en regelgeving.

Artikel 24. Financiële organisatie

Het college draagt zorgt voor:

- a een eenduidige indeling van de gemeentelijke organisatie en een eenduidig toewijzing van de gemeentelijke taken aan de teams;
- b een adequate scheiding van taken, functies, bevoegdheden, verantwoordelijkheden;
- c de verlening van mandaten en volmachten voor het aangaan van verplichtingen ten laste van de toegekende budgetten en investeringskredieten;
- d in de uit de onderdelen a t/m c volgende besluiten, is tevens inbegrepen de interne regels voor taken en bevoegdheden, de verantwoordingsrelaties en de bijbehorende informatievoorziening van de financieringsfunctie;
- e de te maken afspraken met de teams over de te leveren prestaties, de daarvoor beschikbare middelen en de wijze en frequentie van rapportage over de voortgang van de activiteiten en uitputting van middelen;
- f de kostenverdeelsleutels voor het eenduidig toewijzen van baten en lasten aan de taakvelden;
- g het beleid en de interne regels voor de inkoop en de aanbesteding van goederen, werken en diensten;
- h het beleid en de interne regels voor de steunverlening en de toekenning van subsidies aan ondernemingen en instellingen; en
- i het opnemen van regels voor het voorkomen van misbruik en oneigenlijk gebruik van gemeentelijke regelingen en eigendommen in de regelingen waar dit van toepassing kan zijn,

opdat aan de eisen van rechtmatigheid, controle en verantwoording wordt voldaan.

Artikel 25. Interne controle

- 1 Het college zorgt ten behoeve van het getrouwe beeld van de jaarrekening, bedoeld in artikel 213, derde lid, onder a, van de Gemeentewet, en de rechtmatigheid van de baten en lasten en de balansmutaties, bedoeld in artikel 213, derde lid, onder b, van de Gemeentewet, voor de jaarlijkse interne toetsing van de getrouwheid van de informatieverstrekking en de rechtmatigheid van de beheershandelingen. Bij afwijkingen neemt het college maatregelen tot herstel.
- 2 Het college zorgt voor de systematische controle van de registratie en de ontwikkeling van de bezittingen en het vermogen van de gemeente met dien verstande dat de waardepapieren, de voorraden, de uitstaande leningen, de debiteurenvorderingen, de liquiditeiten, de opgenomen leningen, de kortlopende schulden en de vorderingen van crediteuren jaarlijks worden gecontroleerd en registergoederen en bedrijfsmiddelen ten minste eenmaal in de 4 jaar. Bij afwijkingen in de registratie neemt het college maatregelen voor herstel van de tekortkomingen.

- 3 Voor de rechtmatigheidsverantwoording hanteert het college een verantwoordingsgrens die gelijk is aan de toleranties welke de accountant toepast bij de controle van de jaarrekening. Fouten en onduidelijkheden boven dit grensbedrag worden door het college opgenomen in de rechtmatigheidsverantwoording in de jaarrekening.
- 4 Voor de rechtmatigheidsverantwoording hanteert het college een normenkader dat gelijk is aan het normenkader dat is toegepast voor de accountantscontrole van de jaarrekening. Dit omvat:
  - externe wetgeving voor zover die bepalingen bevat over financiële beheershandelingen;
  - verordeningen voor zover die bepalingen bevatten over financiële beheershandelingen;
  - andere besluiten van de raad met een kaderstellend karakter die bepalingen bevatten over financiële beheershandelingen;Collegebesluiten vallen niet onder de rechtmatigheidscontrole, tenzij de controle hiervan verplicht is op basis van hogere regelgeving of raadsbesluiten c.q. verordeningen.
Het college actualiseert jaarlijks het normenkader voor wijzigingen in wet- en regelgeving.

Hoofdstuk 6. Slotbepalingen

Artikel 26. Intrekken oude verordening en overgangsrecht

- 1 De Financiële verordening gemeente Renkum 2017 wordt ingetrokken, met dien verstande dat zij van toepassing blijft op begrotingen en jaarrekeningen die zijn vastgesteld voor de inwerkingtreding van de Financiële verordening gemeente Renkum 2021.
- 2 Op investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut die voor 1 januari 2017 zijn gedaan, blijft de Financiële verordening gemeente Renkum 2015 van toepassing.

Artikel 27. Inwerkingtreding en citeertitel

- 1 Deze verordening treedt in werking op de dag van bekendmaking en werkt terug tot 1 januari 2021.
- 2 Deze verordening wordt aangehaald als: Financiële verordening gemeente Renkum 2021.

Aldus vastgesteld in de vergadering van de raad van 27 Januari 2021

de griffier,

mevr. mr. J.I.M. le Comte

de burgemeester,

mevr. A.M.J. Schaap,

Bijlage afschrijvingsbeleid bij artikel 9

1. Alle activa met een verkrijgingsprijs groter dan € 5.000 wordt geactiveerd.
2. Op gronden en terreinen wordt niet afgeschreven.
3. Rentekosten en uren van medewerkers mogen niet als onderdeel van een investering worden geactiveerd. Een uitzondering op deze regel geldt voor de toerekening van rente en uren aan projecten binnen de grondexploitatie en overige grote projecten.
4. We schrijven af op basis van de economische levensduur van een investering. Voor immateriële vaste activa geldt een maximale afschrijvingstermijn van hetzij de looptijd van de lening waarop de immateriële activa betrekking hebben, hetzij maximaal 5 jaar. Voor de overige activa hanteren we de afschrijvingstermijnen zoals verderop weergegeven. Indien afgeweken wordt van deze afschrijvingstermijnen, zullen wij onderbouwd aangeven waarom afgeweken wordt van deze afschrijvingstermijn.
5. Hoofdregel is dat we de lineaire afschrijvingsmethode gebruiken.
6. Voor alle investeringen die in directe relatie staan tot het doorberekenen van tarieven of het in rekening brengen van huurpenningen kunnen we, ten behoeve van de berekening van een constante kostprijs, de annuïteitenmethode hanteren.
7. Vrijgevallen afschrijvingslasten worden voorzichtigheidshalve voor vervangingsinvesteringen apart gezet op een hiervoor bedoelde stelpost.
8. Het ingangsmoment van afschrijven is het moment van ingebruikname van de investering. Bij het opstellen van de begroting en de jaarrekening gaan we er vanuit dat realisatie van de investering gemiddeld halverwege datzelfde jaar plaatsvindt. Dit betekent dat we over het eerste jaar rekening houden met de helft van de volledige afschrijvingslast op basis van het krediet.

We hanteren de volgende afschrijvingstermijnen:

Omschrijving	Afschrijvingstermijn
<u>Immateriële activa</u>	
Kosten onderzoek en ontwikkeling	5 jaar
Rioleringsplannen	5 jaar
Kosten van sluiten van geldleningen	Looptijd lening
Saldo van agio en disagio	Looptijd lening
Bijdrage aan activa in eigendom van derden	Conform verwacht gebruik
<u>Materiële vaste activa</u>	
<u>Gronden en terreinen</u>	
Algemeen	Geen afschrijving

Omschrijving	Afschrijvingstermijn
Woonruimten	
Nieuwbouw gebouwen	40 jaar
Levensduurverlengde verbouwingen	Verwachte extra levensduur
Bouwkundige aanpassingen en verbouwingen	Resterende levensduur gebouw, max. 20 jaar
Woonwagen	30 jaar
Bedrijfsgebouwen	
Noodlokalen**)	15 jaar
Overig: zie woonruimten	
Grond-, weg- en waterbouwkundige werken	
Aanleg wegen *)	30 jaar
Reconstructie + herstraatwerkzaamheden *)	20 jaar
Aanleg en uitbreiding sportparken	50 jaar
Reconstructie sportvelden	15 jaar
1 ^e aanleg plantsoenen en parken *)	40 jaar
Vrijval rioleringen	60 jaar
Verbeteringsmaatregelen riolering	60 jaar
Randvoorzieningen bouwkundig riolering	60 jaar
Gemalen bouwkundig riolering	45 jaar
Buitengebied bouwkundig riolering	45 jaar
Drukriolering bouwkundig	45 jaar
Groene berging riolering	30 jaar
Aanleg begraafplaatsen	40 jaar
Herstel paden etc. begraafplaatsen	15 jaar
Aanleg woonwagencentra *)	40 jaar
Vervoermiddelen	
Hoogwerker	25 jaar
Hoogwerker bomenploeg	20 jaar
Vervoermiddelen algemeen	7 jaar
Machines, apparaten en installaties	
Grafdelfmachine	15 jaar
Tractor	10 jaar
Multiwerktuig begraafplaats en algemeen	10 jaar
Boordcomputer (poolauto)	7 jaar
Machines / apparatuur	10 jaar
Luchtbehandeling en klimaatbeheersing	15 jaar
Inrichting archiefplaats	15 jaar
Beveiligingsmaatregelen	15 jaar
Verkeersapparatuur	10 jaar

Omschrijving	Afschrijvingstermijn
Electro-mechanische installaties riolering ICT apparatuur en software	15 jaar Economische levensduur (tussen 3 en 8 jaar)
Overige materiële vaste activa	
Openbare verlichting, lichtmasten	40 jaar
Openbare verlichting, armaturen	20 jaar
Abri's	20 jaar
Verkeersborden, -lichten en - zuilen	15 jaar
Vervanging sportvloer sportzalen	25 jaar (of restant verwachte levensduur sportzaal)
Sportinventaris	20 jaar
Meubilair plantsoenen en parken	15 jaar
Inrichting van speelplaatsen	15 jaar
Inventaris / meubilair	15 jaar
Eerste inrichting lokalen	15 jaar
Sanitaire voorzieningen woonwagencentra	20 jaar
Diverse gereedschappen	10 jaar
Onderwijsleerpakketten	8 jaar
<u>Financiële activa</u>	
Kapitaalverstrekkingen aan derden	n.v.t.
Verstreekte geldleningen	n.v.t.
Aandelen	n.v.t.
*) Dit betreft een investering in de openbare ruimte met maatschappelijk nut. De genoemde afschrijvingstermijn betreft de maximaal te hanteren termijn. Onze voorkeur gaat uit naar een kortere afschrijvingstermijn.	
**) Conform bestemmingsplan is het slechts toegestaan een noodlokaal te plaatsen voor 5 jaar. Bij de aanschaf van noodlokalen moet overwogen worden of de boekwaarde na 5 jaar op basis van deze afschrijvingstermijn wel overeenkomen met de marktwaarde op dat moment.	

Toelichting financiële verordening

Artikel 1. Begripsbepaling

In deze verordening is het begrip product gedefinieerd.

De autorisatie van de programmabegroting vindt op een lager niveau plaats, namelijk op het niveau van producten in plaats van op het niveau van programma's.

Een programma van de begroting kan op grond van artikel 8 van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (hierna: BBV) worden opgedeeld in producten.

Een product wordt hier gedefinieerd als een meetbare output van een team zoals vastgelegd in het Teamplan waarbij sprake is van levering aan personen of instanties buiten het team.

Verder is een definitie van het begrip taakveld gedefinieerd.

De begrippen agio en disagio zijn gedefinieerd ten behoeve van artikel 9 van de verordening.

Het begrip overheidsbedrijf is gedefinieerd om in artikel 13 van de verordening nadere invulling te kunnen geven aan de verplichtingen die volgen uit de Mededingingswet voor het vaststellen van de hoogte van prijzen.

Het begrip administratie is gedefinieerd ten behoeve van artikel 23 van de verordening.

Het begrip team is gedefinieerd ten behoeve van de artikelen 23 en 24 van de verordening.

Artikel 2. Programma-indeling

Dit artikel bevat bepalingen over de inrichting van de begroting en de jaarstukken. Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (hierna: BBV) bepaalt in aanvulling hierop, dat de taakvelden aan de programma's moeten worden toegewezen.

Het tweede lid regelt dat het college taakvelden koppelt aan producten. De raad bedeeft, op voorstel van het college, de producten aan de programma's toe.

Het derde lid bepaalt de raad, al dan niet op aangeven van het college, de programma-indeling, de productenindeling en de onderverdeling van beide kan wijzigen. Dit zal dan bij de vaststelling van de begroting expliciet vermeld moeten worden.

Het vierde lid bepaalt, dat op voorstel van het college de raad beleidsindicatoren per programma vaststelt. Het is het zogenaamde SMART maken van de begroting. Wat de verplichte beleidsindicatoren zijn, volgt uit de (ministeriële) Regeling vaststelling beleidsindicatoren door gemeenten in programma's en programmaverantwoording, welke zijn grondslag vindt in artikel 25, tweede lid, onder a, van het BBV.

Overigens bepaalt dit artikel niet dat elke nieuwe raadsperiode de gehele begroting en jaarstukken moeten worden herzien, in de meeste gevallen is dat niet raadzaam. Als de indeling en gebruikte beleidsindicatoren de vorige raadsperiode goed zijn bevallen, kunnen deze ongewijzigd opnieuw

worden vastgesteld. In andere gevallen zijn (kleine) bijstellingen of wijzigingen meestal voldoende.

Het BBV schrijft een aantal verplichte paragrafen voor. In een paragraaf wordt de raad integraal over een bepaald thema dat dwars door de begroting loopt, geïnformeerd. Het vijfde lid bepaalt, dat de raad bij aanvang van een nieuwe raadsperiode kan aangeven, welke paragrafen hij nog meer wenst. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een paragraaf subsidies of een paragraaf duurzaamheid.

Artikel 3. Inrichting begroting en jaarstukken

In dit artikel zijn aanvullend op het BBV bepalingen opgenomen voor de inrichting van de begroting. Het artikel schrijft voor, dat de baten en lasten onder de programma's in de begroting per product worden weergegeven.

Conform art. 7.3 lid c resp. art. 24.3 lid d BBV wordt in de bijlage van de financiële begroting resp. jaarrekening een overzicht van de geraamde resp. gerealiseerd baten en lasten per taakveld opgenomen.

In het tweede lid wordt de verplichting in het BBV (artikel 20) om in de begroting aandacht te besteden aan de investeringen nader uitgewerkt door te bepalen, dat er bij de uiteenzetting van de financiële positie een overzicht van de investeringen wordt gegeven. Dit is nodig om ook de autorisatie van investeringskredieten mogelijk te maken.

Bij investeringen moet ook worden gedacht aan grondexploitaties.

Het derde lid bepaalt, dat in aanvulling op het bepaalde in het BBV de gevolgen van de begroting en meerjarenraming voor de gemeentelijke schuldpositie inzichtelijk worden gemaakt.

In het vierde lid wordt voor de jaarrekening het inzicht in de uitputting van investeringskredieten geregeld.

4. Incidentele baten en lasten

De Commissie BBV adviseert in de financiële verordening een grensbedrag op te nemen vanaf welke omvang incidentele lasten en baten afzonderlijk gespecificeerd worden in het overzicht incidentele lasten en baten. We stellen deze grens op € 25.000. Dit grensbedrag is gelijk aan het grensbedrag dat wordt toegepast in artikel 6, lid 3.

5. Gebeurtenissen na balansdatum

Gebeurtenissen onder dit grensbedrag worden in de eerstvolgende reguliere rapportage gemeld aan de raad. Het grensbedrag is gelijk gesteld aan het grensbedrag dat wordt toegepast in artikel 5, lid 3.

Artikel 4. Kaders begroting

Artikel 4 van de financiële verordening biedt de kaders voor het opstellen van de begroting en de meerjarenraming. Hierin staan een aantal uitgangspunten die het college bij het opstellen van deze stukken in acht moet nemen. Dit in aanvulling op de bepalingen van de artikelen 189 en 193 Gemeentewet en het BBV.

Het eerste lid van het artikel bepaalt dat de gemeenteraad vooraf aan het opstellen van de begroting nota's vaststelt waarin de hoofdlijnen voor het beleid en de financiële kaders voor de komende jaren zijn vastgelegd

(perspectiefnota en voorjaarsnota). De kaders geven richting aan het college voor het opstellen van de begroting en de meerjarenraming. Behandeling en vaststelling door de raad vindt plaats in de junicyclus. Op deze wijze is er nog voldoende tijd de uitkomsten in de uitwerking van de begroting van het volgende begrotingsjaar en de meerjarenraming te verwerken.

In het geval van een verkiezingsjaar biedt het college de raad de nota met een voorstel voor het beleid (perspectiefnota) van de begroting voor het volgende begrotingsjaar en de meerjarenraming uiterlijk aan voor behandeling en vaststelling in de septembercyclus.

Artikel 8 van het BBV zegt, dat het bedrag voor onvoorzien moet zijn opgenomen in het programmaplan. In het tweede lid van artikel 4 wordt een nadere invulling aan deze wettelijke verplichtingen gegeven door de omvang van het bedrag voor onvoorzien vast te leggen.

In de begroting nemen we een post onvoorzien van € 95.000 op. Inzet van deze stelpost is gedelegeerd aan het college. Wanneer betreffende voorstellen onvoorzien, onvermijdbaar en onuitstelbaar zijn kan van deze stelpost gebruik gemaakt worden.

Artikel 5. Autorisatie begroting en investeringskredieten

Artikel 5 bevat regels voor de autorisatie van de baten en lasten in de begroting en van de investeringskredieten. Op grond van artikel 189 van de Gemeentewet berust het budgetrecht bij de raad. De raad neemt uiteindelijk de beslissing welke bedragen zij voor taken en activiteiten op de begroting beschikbaar stelt. Gedurende het begrotingsjaar kan de raad op grond van artikel 192 van de Gemeentewet besluiten nemen voor het wijzigen van de begroting. De gemeente kan slechts uitgaven doen voor de bedragen die hiervoor op de begroting zijn gebracht (derde lid van artikel 189 van de Gemeentewet).

De raad kan kiezen op welk niveau hij budgetten beschikbaar stelt.

Autorisatie door de raad van de baten en de lasten vindt plaats op het niveau van producten (eerste lid).

Naast lopende uitgaven doet een gemeenten investeringen, waaronder investeringen in grondexploitaties. Ook uitgaven voor investeringen moeten door de raad worden geautoriseerd. Voor de autorisatie van deze investeringskredieten is er voor gekozen deze bij de begrotingsbehandeling mee te nemen (tweede lid) (in het MeerjarenInvesteringsPlan).

Het college stelt de raad, in de begroting, voor welke investeringen op een later tijdstip een apart voorstel voor autorisatie voorgelegd worden.

Het bedrag voor een dergelijke investering blijft wel op de begroting staan als voorziene uitgaaf, maar de raad autoriseert de uitgaaf nog niet. Het college is nog niet bevoegd verplichtingen voor de investering aan te gaan.

Het college dient dreigende overschrijdingen van geautoriseerde lasten en investeringskredieten en dreigende onderschrijdingen van geautoriseerde baten bij het bekend worden aan de raad te melden, zodat de raad kan besluiten of het budget moet worden gewijzigd of dat het beleid moet

worden bijgesteld. Om praktische redenen is een grensbedrag opgenomen in dit artikel.

Voor het behandelen van de daadwerkelijke begrotingswijzigingen en bijstellingen van beleid is er voor gekozen deze mee te nemen bij de behandeling van de tussenrapportages (vierde lid).

De onderschrijdingen lasten en overschrijdingen baten worden gemeld in de voorjaarsnota en najaarsnota. Dat zijn momenten waarbij integraal afweging gedaan kan worden voor bestedingen van de extra middelen. In de Modelverordening is, bij het vierde lid, opgenomen dat "bij investeringen met een meerjarig karakter waaronder ook grondexploitaties bij elke begroting een actualisatie van de ramingen plaatsvindt en het college aan de raad voorstellen doet voor het wijzigen van de investeringskredieten".

Investeringen hebben ons inziens altijd een meerjarig karakter. De actualisatie van deze ramingen vindt bij elke begroting plaats. Dit gebeurt middels het wijzigen van het MeerJarenInvesteringsPlan (MIP).

Het college dient dreigende overschrijdingen van geautoriseerde lasten en investeringskredieten en dreigende onderschrijdingen van geautoriseerde baten bij het bekend worden aan de raad te melden, zodat de raad kan besluiten of het budget moet worden gewijzigd of dat het beleid moet worden bijgesteld. Om praktische redenen is een grensbedrag opgenomen in dit artikel.

Artikel 6. Tussentijdse rapportage

Een belangrijk onderdeel van de planning- en controlcyclus voor de raad zijn de tussenrapportages. Op basis van tussenrapportages wordt de raad geïnformeerd over de uitputting van budgetten en investeringskredieten en de voortgang van de uitvoering van het beleid. Er is gekozen voor twee tussenrapportages conform de huidige systematiek.

Het tweede lid bevat bepalingen over de minimale inhoud van de rapportage.

Het derde lid bepaalt welke afwijkingen ten opzichte van de begroting het college in de tussenrapportages moet toelichten. Deze afwijking kunnen ook als een percentage worden gedefinieerd.

Artikel 7. Informatieplicht

In artikel 7 van de financiële verordening is een nadere invulling van de informatieplicht van het college aan de raad opgenomen. Het betreft een uitwerking van het vierde lid van artikel 169 van de Gemeentewet. Dat artikel verplicht het college vooraf aan het aangaan van bepaalde verplichtingen de raad inlichtingen te verstrekken, indien de raad daar om verzoekt of indien de uitoefening van deze bevoegdheden van het college ingrijpende gevolgen heeft voor de gemeente.

In artikel 7 verzoekt de raad het college om informatie vooraf aan het aangaan van de opgesomde rechtshandelingen met een financieel gevolg, indien het aangaan van deze verplichtingen de in het artikel genoemde bedragen overschrijden.

Onder zekerheidsstellingen worden ook contractsvormen verstaan waarbij de gemeente weliswaar niet in juridische zin garant staat voor een wederpartij, doch wel een zekerheid aan een derde biedt voor de nakoming van financiële verplichtingen van of aan die wederpartij. Dit kan bijvoorbeeld een zekerheidsstelling aan een derde zijn in de vorm van een verplichte medewerking aan contractsovername of cessie voor wat betreft de betalingsverplichting van de gemeente aan een wederpartij.

Voordat een project met een waarde groter dan 1 miljoen wordt aanbesteed, krijgt de raad gelegenheid tot wensen en bedenkingen.

De bepalingen uit het artikel ontslaan het college niet van de informatieplicht in andere gevallen.

Ook moeten besluiten van het college voor het doen van privaatrechtelijke rechtshandelingen passen binnen de kaders van het beleid dat door de raad is uiteengezet.

Het artikel scheidt slechts duidelijkheid tussen het college en de raad over wanneer de raad in elk geval vóóraf wenst te worden geïnformeerd en in de gelegenheid wil worden gesteld zijn wensen en bedenkingen aan het college kenbaar te maken.

Artikel 8. EMU-saldo

Voor gemeenten is in de Wet houdbare overheidsfinanciën vastgelegd, dat ze een aandeel hebben in het plafond voor het totale EMU-tekort van Nederland. Wordt dit gemeentelijk aandeel in het EMU-tekort door de gezamenlijke gemeenten overschreden, dan kan dat tot een correctieve maatregel van het Rijk leiden of tot een boete uit Europa die naar gemeenten wordt doorvertaald. Maar het kan ook zijn, dat de overschrijding niet tot aanvullend beleid van het Rijk of Europa leidt. Gemeenten krijgen in het voorjaar van het Rijk bericht of het gemeentelijk aandeel in het nationale toegestane EMU-tekort met de lopende begroting dreigt te worden overschreden. Ook wordt dan duidelijk of daarop actie van gemeenten is gewenst. Pas als dit laatste het geval is, moeten gemeenten met een individueel EMU-saldo hoger dan de gemeentelijke EMU-referentiewaarde hun begroting neerwaarts bijstellen om de overschrijding van het collectieve aandeel ongedaan te maken. In het artikel is opgenomen, dat het college de raad informeert als de gemeente van het Rijk een bericht heeft ontvangen dat het toegestane EMU-tekort voor alle gemeenten dreigt te worden overschreden. Als daarop actie nodig is van de gemeente, doet het college een voorstel voor het wijzigen van de begroting.

Artikel 9. Waardering & afschrijving vaste activa

In het tweede lid, onder a, van artikel 212 van de Gemeentewet is opgenomen, dat de financiële verordening in elk geval de regels voor waardering en afschrijving van activa bevat. Hieraan is in artikel 9 invulling gegeven. Voor de bepalingen over afschrijvingsmethodieken en afschrijvingstermijnen van de immateriële en materiële vaste activa wordt

in de verordening verwezen naar de bijlage bij de verordening. In de bijlage zijn naast de methodiek de afschrijvingstermijnen voor de verschillende categorieën immateriële vaste activa, materiële vaste activa met economisch nut en materiële vaste activa met maatschappelijk nut opgenomen.

Het BBV laat een aanzienlijke beleidsvrijheid aan gemeenten voor het zelf vaststellen van de eigen afschrijvingsmethodieken en afschrijvingstermijnen. Natuurlijk geldt hierbij wel het criterium dat gemeenten de afschrijvingsmethodiek en afschrijvingstermijn van een actief moeten afstemmen op de verwachte levensduur. Indien dit wordt nagelaten, wordt het getrouwe beeld van de jaarrekening aangetast. Wij hebben ervoor gekozen de methodiek en termijnen uit de bestaande verordening over te nemen.

Vanaf 1 januari 2017 is ook het activeren van investeringen met maatschappelijk nut verplicht. Het BBV laat een aanzienlijke beleidsvrijheid aan gemeenten voor het zelf vaststellen van de eigen afschrijvingsmethodieken en afschrijvingstermijnen. Natuurlijk geldt hierbij wel het criterium dat gemeenten de afschrijvingsmethodiek en afschrijvingstermijn van een actief moeten afstemmen op de verwachte gebruiksduur. Indien dit wordt nagelaten, wordt het getrouwe beeld van de jaarrekening aangetast.

Artikel 10. Voorziening voor oninbare vorderingen

Voor de oninbaarheid van vorderingen moet een gemeente een voorziening vormen. Dit artikel bevat regels voor het vaststellen van de hoogte van deze voorziening. Bij het artikel is onderscheid gemaakt tussen gemeentelijke aanslagen en heffingen die het karakter hebben van bulkfacturen en overige vorderingen.

Vorderingen van de gemeente worden individueel beoordeeld op oninbaarheid. Maar voor de in het tweede lid genoemde bijstandsverstrekkingen wordt een voorziening getroffen op basis van het percentage van oninbaarheid. Een individuele beoordeling is bij dit soort vorderingen namelijk zeer bewerkelijk. Wel zal een accountant eisen, dat de grote bedragen onder deze vorderingen toch individueel worden beoordeeld. Hiervoor is een aanvullende bepaling opgenomen.

Op zich zijn de bepalingen van artikel 10 niet noodzakelijk. De accountant controleert bij zijn controle van het getrouwe beeld van de jaarrekening sowieso de hoogte van deze voorziening. Hij zal indien over de waarderingsgrondslagen geen afspraken bestaan, mogelijk aandringen op het hanteren van een methodiek voor het onderbouwen van de hoogte van deze voorziening.

Artikel 11. Reserves en voorzieningen

Het eerste lid bepaalt dat het college in de begrotingscyclus rapporteert over de reserves en voorzieningen. Hiermee heeft de raad de beschikking over de gehanteerde uitgangspunten bij de vorming van reserves en voorzieningen.

Met de wijziging van het BBV met ingang van 2017 moeten de overheadkosten apart worden verantwoord. Daarom is het noodzakelijk geworden kostprijzen van rechten en heffingen en van gemeentelijke goederen, werken en diensten die worden geleverd aan overheidsbedrijven en derden, extracomptabel te onderbouwen. Daarmee vervalt ook de noodzaak de rentevergoeding over reserves en voorzieningen in de beleidsbegroting, de financiële begroting, het jaarverslag en de jaarrekening aan de taakvelden toe te rekenen. Het tweede lid bepaalt daarom, dat voor de toerekening van rentelasten en rentebaten in de beleidsbegroting, de financiële begroting, het jaarverslag en de jaarrekening aan de taakvelden geen rentevergoeding over reserves en voorzieningen wordt meegenomen. Uitzondering hierop betreft het product Algemene dekkingsmiddelen aangezien onder dit product het taakveld Treasury, waaronder het renteresultaat, valt. Voor een bestedingsvoornemen kan de raad een bestemmingsreserve vormen. Een deel van de algemene reserve wordt hiervoor afgezonderd. Hiermee wordt op de balans van de gemeente tot uitdrukking gebracht dat een toekomstige besteding een beslag op het eigen vermogen gaat leggen.

In het derde lid zijn de voorwaarden voor een voorstel voor een dergelijke bestemmingsreserve opgenomen.

Bestedingsvoornemens leiden niet altijd tot bestedingen.

Er bestaat het gevaar dat bestemmingsreserves op de balans blijven staan waar tegenover in het geheel geen bestedingsvoornemen meer bestaan.

Door bij het instellen van een bestemmingsreserve een maximale "houdbaarheidsdatum" voor de reserve op te nemen kan dit worden voorkomen. Hiervoor moet wel in de verordening de bepaling worden opgenomen dat bestemmingsreserves die de houdbaarheidsdatum hebben overschreden, vervallen en weer aan de algemene reserve worden toegevoegd.

Dezelfde voorwaarden gelden ook voor een voorstel tot instelling van voorvoorzieningen.

De Vrije algemene reserve wordt ingezet om (a) jaarrekeningresultaten op te vangen en (b) andere reserves en voorzieningen waar nodig op peil te brengen.

Op basis van gegevens over de achterliggende jaren is een noodzakelijk minimumniveau vastgesteld van € 4.000.000.

Op het moment dat de vrije algemene reserve onder dit minimum zakt, doet het college voorstellen om binnen de termijn van de meerjarenraming (maximaal 4 jaar) de reserve terug te brengen op het minimumniveau.

Verder zijn aan dit artikel de beleidskaders toegevoegd zoals die voorheen waren opgenomen in de nota reserves en voorzieningen.

Artikel 12. Kostprijsberekening

Artikel 212 Gemeentewet bepaalt in het tweede lid, onder b, dat de verordening in ieder geval de grondslagen bevat voor de berekening van de door het gemeentebestuur in rekening te brengen prijzen en van

tarieven voor rechten als bedoeld in artikel 229b en heffingen als bedoeld in artikel 15.33 van de Wet milieubeheer.

De grondslagen voor de prijzen die de gemeente bij overheidsbedrijven en derden in rekening brengt, en voor de tarieven van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, worden gevormd door de opbouw van de kostprijs. Met de herziening van het BBV met ingang van 2017 moeten de overheadkosten apart worden verantwoord. Ze worden bij de gemeente niet meer doorberekend aan de taakvelden. Daarmee vervalt de mogelijkheid om de integrale kostprijzen in de administratie van de baten en lasten op taakvelden van de beleidsbegroting, de financiële begroting, het jaarverslag en de jaarrekening in beeld te brengen. De kostprijzen moeten daarom extracomptabel worden berekend en vastgelegd.

Het eerste lid van artikel 13 bepaalt, dat de kostprijsberekeningen extracomptabel worden vastgelegd en dat de kostprijzen bestaan uit de directe kosten en een opslag voor de overhead en voor de rente over de inzet van vreemd vermogen, reserves en voorzieningen voor de financiering van (vaste) activa die voor desbetreffende rechten en heffingen en voor de desbetreffende goederen, werken en diensten worden ingezet.

Het tweede lid bepaalt, dat ook bijdragen aan en onttrekkingen van voorzieningen voor de noodzakelijke vervanging van de betrokken activa en de afschrijvingskosten van de in gebruik zijnde activa worden betrokken bij de kostprijsberekening.

Voor de gemeentelijke rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht zoals de rioolheffing, worden in de kostprijsberekening ook de compensabele BTW en de gedeerde inkomsten van het kwijtscheldingsbeleid meegenomen.

Het derde lid geeft aan, dat de overheadkosten die kunnen worden toegerekend aan specifieke uitkeringen en subsidies, apart onder het taakveld overhead in de administratie worden afgezonderd en in de desbetreffende verantwoordingen over de besteding aan specifieke uitkeringen en subsidies worden toegerekend. Dit afzonderen kan door voor deze kosten aparte (hulp-)kostenplaatsen aan te maken en de kosten voortaan op deze (hulp-) kostenplaatsen te boeken.

Het vierde en vijfde lid gaan over de toerekening van de overheadkosten aan de kostprijs van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, en over de kostprijs van prijzen van goederen, diensten en werken die worden geleverd aan overheidsbedrijven en derden.

Het vierde lid geeft aan, dat de overheadkosten die kunnen worden toegerekend aan de activiteiten die onder de vennootschapsbelastingplicht vallen, apart onder het taakveld overhead in de administratie worden afgezonderd en in de belastingaangifte aan deze activiteiten worden toegerekend. Dit afzonderen kan door voor deze kosten aparte (hulp-)kostenplaatsen aan te maken en de kosten voortaan op deze (hulp-)kostenplaatsen te boeken.

Het vijfde lid geeft de definitie van de kostenverdeelsleutel voor de toerekening van de overheadkosten aan de kostprijzen van rechten en

heffingen waarmee de gemeente kosten in rekening brengt zoals de afvalstoffenheffing, en voor de toerekening van de overheadkosten aan de kostprijzen van goederen, werken en diensten die door de gemeente aan overheidsbedrijven en derden worden geleverd.

Er wordt voor de toerekening van de overheadkosten bepaald, dat deze plaatsvindt naar rato van het aandeel van de personeelslasten inclusief inhuur derden in de totale personeelslasten inclusief inhuur derden.

Het zesde, zevende, achtste, negende en tiende lid handelen over de toerekening van rente over de inzet van vreemd vermogen, reserves en voorzieningen voor de financiering van activa aan de kostprijs van rechten en heffingen waarmee kosten in rekening worden gebracht, en aan de kostprijs van goederen, werken en diensten die aan overheidsbedrijven en derden worden geleverd. Deze regels wijken af van de omslagrente voor de toerekening van rentekosten en renteopbrengsten aan de taakvelden van de begroting, het jaarverslag en de jaarrekening uit het tweede lid van artikel 11 van deze verordening. Het tweede lid van artikel 11 handelt niet over de onderbouwing van de kostprijzen, maar over de toerekening van de werkelijke rente aan de taakvelden in de verslaglegging.

Het zesde lid van artikel 12 geeft de berekeningswijze van de omslagrente voor het toerekenen van de rente aan de kostprijs voor de inzet van vreemd vermogen, reserves en voorzieningen voor de financiering van activa.

Het percentage van de omslagrente wordt afgeleid van de bij de begroting geraamde rentekosten over het vreemd vermogen als percentage van het aangetrokken vreemd vermogen voor de financiering en het in het zevende en achtste lid bepaalde rentepercentage voor de rentevergoeding over de reserves en voorzieningen.

We rekenen de rentelasten op basis van de boekwaarde van een investering per 1 januari toe aan het product waar de investering betrekking op heeft.

Het zevende lid geeft de berekeningswijze van het rentepercentage voor de rentevergoeding over de reserves en voorzieningen voor het berekenen van de omslagrente van het zesde lid.

Als de uitkomst van dit rentepercentage voor de rentevergoeding voor reserves en voorzieningen onder het niveau van een redelijke vergoeding voor de inzet van reserves en voorzieningen komt, dan geeft de modelverordening een bodem voor deze rentecomponent in de omslagrente voor de kostprijsberekening.

Deze bodem is in elk geval nodig voor de levering van goederen, diensten of werken aan derden die economische activiteiten betreffen, en die niet door de gemeente zijn aangemerkt als publiek belang. De integrale kostprijs moet dan een redelijk vergoeding voor de inzet van reserves en voorzieningen bevatten.

De bodem voor de rentevergoeding over de reserves en voorzieningen is ook van toepassing voor de hoogte van de kostprijs van rechten en heffingen.

In deze verordening wordt niet langer gebruik gemaakt van de mogelijkheid om een minimumniveau vast te stellen voor de toerekening

van rente aan reserves en voorzieningen. Dit kan in theorie betekenen dat het rentepercentage onder het niveau van een redelijke vergoeding komt op het moment dat alles met eigen middelen gefinancierd wordt. Gezien het huidige gebruik van externe financieringsmiddelen is dit risico nihil. Het achtste lid geeft voor de omslagrente voor de kostprijs van verstrekte leningen een afwijkend voorschrift. Die kostprijs wordt gebaseerd op de rente van de lening die is aangetrokken voor de verstrekte lening. Die rente moet worden verhoogd met een risico-opslag voor de kans dat de (een deel van) de lening niet wordt terugbetaald. Dit heet het debiteurenrisico.

Daarnaast moeten voor het bepalen van die kostprijs natuurlijk als directe kosten ook de afsluitkosten e.d. worden meegenomen.

Het negende lid van artikel 12 bepaalt tenslotte, dat in de kostprijs van vennootschapsbelastingplichtige activiteiten en grondexploitaties geen rente over de inzet van reserves en voorzieningen wordt meegenomen. Die rente wordt door de rijksbelastingdienst niet als kosten geaccepteerd. Grondexploitaties vallen bij de meeste gemeenten ook onder de vennootschapsbelastingplichtige activiteiten, maar dit hoeft altijd het geval te zijn.

Voor de methodiek van het bepalen van de omslagrente wordt in dit lid aangesloten bij de Notitie Grondexploitaties (bijlage 3) van de Commissie BBV.

Artikel 13. Prijzen economische activiteiten

Als een gemeente goederen, diensten of werken levert aan overheidsbedrijven of derden dan mag zij deze activiteiten niet bevoordelen als het economische activiteiten betreffen.

Economische activiteiten zijn hier activiteiten waarmee de gemeenten in concurrentie met andere ondernemingen treedt.

Het bevoordelingsverbod houdt feitelijk in, dat ten minste een integrale kostprijs voor de levering van goederen, diensten werken en het verstrekken van leningen garanties en kapitaal in rekening moet worden gebracht.

Van deze verplichting kan worden afgeweken als de activiteiten worden ontplooid in het kader van het publiek belang. Daarvoor is wel nodig dat in een raadbesluit het publiek belang van de activiteit wordt gemotiveerd. Het raadbesluit moet worden aangemerkt als een concretiserend besluit van algemene strekking. Het besluit moet worden bekendgemaakt in een van overheidswege uitgegeven blad of een dag-, nieuws- of huis-aan-huisblad en moet open staan voor bezwaar en beroep. Belanghebbenden kunnen dan binnen uiterlijk zes weken na bekendmaking van het besluit een bezwaarschrift indienen bij de gemeente (artikel 6:7 van de Algemene wet bestuursrecht). De gemeente moet binnen zes weken een besluit nemen over het bezwaarschrift of- indien een commissie als bedoeld in artikel 7:13 van de Algemene wet bestuursrecht is ingesteld - binnen twaalf weken, gerekend vanaf de dag na die waarop de termijn voor het indienen van het bezwaarschrift is verstreken. Bij afwijzing van de bezwaren kan de belanghebbende beroep instellen bij de bestuursrechter.

Voor het verplicht in rekening brengen van minimaal een integrale kostprijs voor de levering van goederen, werken en diensten of voor het verstrekken van leningen, garanties en kapitaal gelden een aantal uitzonderingen. Deze uitzonderingen worden in het vierde lid opgesomd. Dit artikel is opgenomen in verband met de Wet Markt en Overheid. Met economische activiteiten in het 'publiek belang' wordt bedoeld: economische activiteiten/ bevoordelingen welke plaatsvinden in het algemeen belang als bedoeld in artikel 25h, lid 5, van de Mededingingswet.

Artikel 14. Vaststelling hoogte belastingen, rechten, heffingen en prijzen

Het vaststellen van de tarieven voor belastingen, rechten, leges en heffingen is een bevoegdheid van de raad. Deze bevoegdheid kan niet worden gedelegeerd (artikel 156 van de Gemeentewet).

Het eerste lid van artikel 14 bepaalt, dat de raad de tarieven voor de belastingen, rioolheffingen en afvalstoffenheffing jaarlijks vaststelt. Een gemeenteraad die ook voor andere rechten, leges en heffingen de tarieven jaarlijks wenst vast te stellen, kan het eerste lid met deze rechten, leges en heffingen uitbreiden. Het betekent, dat de bijbehorende verordeningen jaarlijks moeten worden herzien. Eventueel kan overwogen worden om ook de verordening 'kwijschelding gemeentelijke belastingen' jaarlijks te herzien.

Het vaststellen van prijzen voor de levering van gemeentelijke goederen, diensten of werken die niet vallen onder artikel 229 van de Gemeentewet, is een privaatrechtelijke besluit. Deze besluiten zijn een bevoegdheid van het college (eerste lid, onder e, van artikel 160 van de Gemeentewet), maar hebben wel invloed op de hoogte van de inkomsten en raken daarom ook het budgetrecht van de raad.

Het tweede lid bepaalt dat het college aan de raad jaarlijks de kaders voor de vaststelling van de hoogte van belastingen, rechten, heffingen en prijzen voorlegt in de paragraaf lokale heffingen in de begroting.

Het derde lid bepaalt dat tussentijdse wijzigingen van besluiten voor het vaststellen van nieuwe prijzen en het wijzigen van prijzen die afwijken van de kaders uit de paragraaf lokale heffingen in de begroting, die vooraf ter besluitvorming aan de raad worden aangeboden.

Artikel 15. Financieringsfunctie

Artikel 212 van de Gemeentewet bevat de bepaling, dat de financiële verordening in elk geval regels voor de algemene doelstelling en de te hanteren richtlijnen en limieten van de financieringsfunctie bevat. Artikel 15 geeft invulling aan deze plicht. Het artikel bevat kaders voor het financieringsbeleid. De kaders voor de financiële organisatie van de financieringsfunctie staan in artikel 25 van deze verordening.

In aanvulling op de regels uit de Wet financiering decentrale overheden en daarop gebaseerde besluiten en regelingen stelt het eerste lid een aantal aanvullende kaders. Zo mag geen gebruik worden gemaakt van financiële derivaten.

Voor het aantrekken van financieringen met een looptijd langer dan één jaar geldt dat ten minste twee prijsopgaven bij verschillende financiële instellingen gevraagd worden. De markt maakt dit bij financieringen korter dan 1 jaar onmogelijk. Deze worden afgesloten bij de huisbankier binnen het contract. Dit biedt ook voordelen bij de afhandeling van de financiering.

Gemeenten mogen alleen leningen en garanties verstrekken en financiële participaties aangaan voor het behartigen van een publiek belang (artikel 2 van de Wet fido). Daarbij bepaalt het tweede lid van artikel 160 van de Gemeentewet, dat een besluit tot de oprichting van en de deelneming in stichtingen, maatschappen, vennootschappen, verenigingen, coöperaties en onderlinge waarborgmaatschappijen niet eerder wordt genomen dan nadat de raad een ontwerpbesluit is toegezonden en hij zijn wensen en bedenkingen ter kennis van het college heeft kunnen brengen.

Het tweede lid draagt het college op bij het verstrekken van leningen, garanties en kapitaal, groter dan € 250.000 (bedrag in overeenstemming met art. 7, lid b), zo mogelijk zekerheden te bedingen om zo het financiële risico waaraan de gemeente bloot komt te staan, te verminderen. Dit is zeker als het om grote bedragen gaat, iets om op te letten. Als instellingen bij een gemeente aankloppen voor een lening of garantiestelling dan hebben de banken er in de regel niet al te veel vertrouwen meer in.

Aanvullend op de Modelverordening is in het tweede lid opgenomen dat "verstrekkingen uitsluitend plaats vinden uit hoofde van de "publieke taak" en aan door de gemeenteraad goedgekeurde derde partijen, waarbij vooraf advies van de concerncontroller wordt ingewonnen over de financiële positie en de kredietwaardigheid van de betreffende partij."

Hoofdstuk 4. Paragrafen

Het BBV geeft in de artikelen 16 tot en met 21 aan wat er in de paragrafen lokale heffingen, weerstandsvermogen en risicobeheersing, onderhoud kapitaalgoederen, financiering, bedrijfsvoering, verbonden partijen en grondbeleid ten minste moet staan.

In de financiële verordening kan de raad bepalen, dat hij ook over aanvullende zaken in de paragrafen wil worden geïnformeerd. Hoofdstuk 4 van de financiële verordening geeft hier invulling aan.

Artikel 16. Lokale heffingen

In het BBV staat in artikel 10, welke informatie de paragraaf lokale heffingen in elk geval moet bevatten. In dit artikel wordt de aanvullende informatie vraag van de raad gedefinieerd. Een deel van de aanvullende informatie dient voor het met de begroting vaststellen van de gehanteerde omslagrente voor de kostprijsberekening van rechten en leges waarmee kosten in rekening worden gebracht. Ook wordt gevraagd de toerekening van de rente en de toerekening van de overheadkosten aan de verschillende rechten, leges en heffingen in beeld te brengen.

Artikel 17. Financiering

In het BBV staat in artikel 13, welke informatie de paragraaf financiering in elk geval moet bevatten. In aanvulling daarop is in dit artikel de aanvullende informatievraag van de raad voor deze paragraaf gedefinieerd.

Artikel 18. Weerstandsvermogen & risicobeheersing

In het BBV staat in artikel 11, welke informatie de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing in elk geval moet bevatten. In dit artikel kan de aanvullende informatievraag van de raad voor deze paragraaf worden gedefinieerd.

De wettelijke kengetallen bieden voldoende inzicht. Daarom is geen aanvullende informatievraag gedefinieerd. Onze werkwijze komt overeen met vergelijkbare gemeenten.

In het tweede lid wordt aangegeven op welke wijze in beeld moet worden gebracht of de weerstandscapaciteit voldoende is. Hiervoor bestaan verschillende methoden.

De norm voor het statisch en dynamisch weerstandsvermogen wordt jaarlijks vastgesteld in de begroting. Door deze norm op te nemen in de financiële verordening, is dit beleidskader duidelijk verankerd. De hoogte van deze norm komt overeen met de werkwijze bij vergelijkbare gemeenten.

Artikel 19. Onderhoud kapitaalgoederen

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten staat in artikel 12 welke informatie de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen in elk geval moet bevatten. In aanvulling hierop is opgenomen dat de raad in de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen ook wordt geïnformeerd over de voortgang van het geplande onderhoud en de omvang van het achterstallig onderhoud.

De navolgende leden bevatten de bepaling dat het college de raad onderhoudsplannen aanbiedt over het onderhoud aan de kapitaalgoederen. Hiermee kan de raad de kaders voor het toekomstig onderhoudsniveau vaststellen.

Artikel 20. Bedrijfsvoering

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten staat in artikel 14 welke informatie de paragraaf bedrijfsvoering in elk geval moet bevatten. In dit artikel is de aanvullende informatievraag van de raad voor deze paragraaf gedefinieerd. Er is opgenomen, dat de raad in de paragraaf bedrijfsvoering ook wordt geïnformeerd over:

- de omvang van het personeelsbestand en de loonkosten;
- de voortgang van de onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid op grond van de desbetreffende verordening;
- de toelichting op de rechtmatigheidsverantwoording.

In deze verordening zijn dubbelingen in de informatie tussen de paragraaf bedrijfsvoering en het onderdeel overhead verwijderd. De kosten van inhuur derden worden niet in deze paragraaf opgenomen. Reden hiervan

is dat we deze kosten niet specifiek begroten. We begroten op basis van 'salarissen'. Hierbij maken we geen onderscheid tussen eigen of ingehuurde menskracht.

Met ingang van de invoering van de rechtmatigheidsverantwoording door het college, geeft het college hierop een toelichting in de paragraaf bedrijfsvoering. Het college gaat daarbij in op de kwaliteit van de interne beheersing en de leer- en verbeterpunten.

Artikel 14 BBV luidt als volgt:

De paragraaf betreffende de bedrijfsvoering geeft ten minste inzicht in de stand van zaken en de beleidsvoornemens ten aanzien van de bedrijfsvoering.

Artikel 21. Verbonden partijen

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten staat in artikel 15 welke informatie de paragraaf verbonden partijen in elk geval moet bevatten.

Daarnaast zijn in dit artikel aanvullende wensen voor de informatie in deze paragraaf opgenomen.

Artikel 22. Grondbeleid

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten staat in artikel 16 welke informatie de paragraaf grondbeleid in elk geval moet bevatten. In aanvulling hierop is opgenomen dat de raad in de paragraaf grondbeleid ook wordt geïnformeerd over het verloop van de grondvoorraad en de te ontwikkelen en in ontwikkeling genomen projecten.

Het tweede lid bepaalt dat het college de raad een nota grondbeleid aanbiedt. Met de nota kan de raad de kaders voor het toekomstig grondbeleid vaststellen.

Artikel 23. Administratie

Onder artikel 23 zijn algemene bepalingen opgenomen voor de inrichting van de gemeentelijke administratie. Op hoofdlijnen wordt opgedragen welke gegevens systematisch moeten worden vastgelegd en aan welke eisen deze gegevens en de vastlegging er van moeten voldoen.

Artikel 24. Financiële organisatie

Artikel 24 geeft de uitgangspunten voor de financiële organisatie en draagt het college op hiervoor zorg te dragen. Het college is op grond van artikel 160 van de Gemeentewet bevoegd regels te stellen over de ambtelijke organisatie. Deze bevoegdheid betreft ook het stellen van regels voor de financiële organisatie, blijkt uit het advies van de Afdeling advisering van de Raad van State en het nader rapport uit 2003 over de wijziging van artikel 212 van de Gemeentewet.

Artikel 24 geeft een opsomming op welke terreinen van de financiële organisatie het college beleid en interne regels moet stellen. Om hier invulling aan te geven ligt het voor de hand, dat het college een organisatiebesluit vaststelt en dat het college de volmachten en mandaten

alsook de kostenverdeelsleutels voor de (extracomptabele) kostentoe rekening vastlegt. Bij het beleid en de interne regels voor de inkoop en aanbesteding kan gedacht worden aan een inkoopreglement en ook aan gemeentelijke inkoopvoorwaarden.

Bij het beleid en de interne regels voor steunverlening en subsidieverstrekking gaat het om procedures die naleving van de Europese staatssteunregels en regels voor diensten van algemeen economisch belang, de Algemene wet bestuursrecht en de gemeentelijke subsidieverordening waarborgen.

In geval van misbruik en oneigenlijk gebruik gaat het bijvoorbeeld om het treffen van voldoende verificatiemaatregelen vooraf van de antecedenten van een aanvrager van een gemeentelijke subsidie, zodat subsidies wel daadwerkelijk worden verstrekt aan rechthebbenden.

We stellen geen afzonderlijk nota misbruik en oneigenlijk gebruik op. We nemen de interne regels hieromtrent op in de regelingen/ nota's waar dit onderwerp van toepassing is.

Op deze manier is het tegengaan van misbruik en oneigenlijk gebruik beter geborgd dan wanneer we dit in een overkoepelend beleidsdocument opnemen.

De uitgangspunten voor de financiële organisatie zijn nodig om voor het financieel beheer en het financieel beleid aan de eisen voor rechtmatigheid, controle en verantwoording te voldoen. Ze creëren de randvoorwaarden, waarop de interne controle en de accountantscontrole kan steunen bij het onderzoek naar de rechtmatigheid van de beheershandelingen met een financieel gevolg en de getrouwheid van de jaarrekening.

Artikel 25. Interne controle

De accountant toetst jaarlijks of de gemeenterekening een getrouw beeld geeft van de gemeentelijke financiën en of de (financiële) beheershandelingen die eraan ten grondslag liggen, rechtmatig zijn verlopen. Het eerste lid van artikel 25 draagt het college op maatregelen te treffen, zodat gedurende het jaar of vooraf aan de accountantscontrole de gemeente zelf nagaat of de cijfers in de administraties een getrouw beeld geven en of de financiële beheershandelingen die aan de baten, de lasten en de balansmutaties ten grondslag liggen, rechtmatig (zijn) verlopen.

Het tweede lid bepaalt, dat het college maatregelen treft, zodat wordt gecontroleerd of de administratie van materiele bezittingen zoals gebouwen, voertuigen, computers, voorraden en de administratie van het financieel vermogen zoals aandelen en overeenkomsten van leningen, geldmiddelen, debiteurenvorderingen e.d. overeenkomen met hetgeen de gemeente daadwerkelijk bezit. Voor veel van deze bezittingen wordt een jaarlijkse controle gevraagd.

In het derde lid stelt de raad de verantwoordingsgrens vast die het college hanteert voor de rechtmatigheidsverantwoording. Boven deze grens moet het College de afwijkingen (fouten en onduidelijkheden) opnemen in de rechtmatigheidsverantwoording.

De verantwoordingsgrens valt binnen de bandbreedte van 0% tot 3% van de totale lasten van de gemeente, inclusief de dotaties aan de reserves. De accountant controleert bij haar controle op de jaarrekening de getrouwheid van de rechtmatigheidsverklaring van het college. Om die reden is de verantwoordingsgrens gelijk gesteld aan de toleranties welke de accountant toepast bij de controle van de jaarrekening.

In het vierde lid stelt de raad het normenkader vast dat het college hanteert voor de rechtmatigheidsverantwoording. Dit normenkader is gelijk aan het normenkader dat is toegepast voor de accountantscontrole van de jaarrekening. Dit omvat:

- externe wetgeving voor zover die bepalingen bevat over financiële beheershandelingen;
- verordeningen voor zover die bepalingen bevatten over financiële beheershandelingen;
- andere besluiten van de raad met een kaderstellend karakter die bepalingen bevatten over financiële beheershandelingen;

Collegebesluiten vallen niet onder de rechtmatigheidscontrole, tenzij de controle hiervan verplicht is op basis van hogere regelgeving of raadsbesluiten c.q. verordeningen.

Aangezien het normenkader jaarlijks voortvloeit uit de op dat moment geldende wet- en regelgeving, actualiseert het college jaarlijks het normenkader voor wijzigingen in wet- en regelgeving.

Artikel 26. Intrekken oude verordening en overgangsrecht

Bij het inwerkingtreden van de nieuwe verordening moet de oude worden ingetrokken. Volgens de Gemeentewet is een begrotingsjaar gelijk aan een kalenderjaar. In begrotingsjaar t worden de jaarstukken uit het begrotingsjaar t-1 vastgesteld, wordt uitvoering gegeven aan de begroting voor het jaar t en wordt tot slot de begroting voor het jaar t+1 vastgesteld.

De nieuwe verordening is van toepassing op alle stukken die betrekking hebben op het begrotingsjaar t+1 en later.

De oude verordening is ondanks het intrekken nog wel van toepassing op de jaarstukken van het begrotingsjaar t-1 en de begroting en jaarstukken van het jaar t. Hiervoor is in artikel 26 een overgangsbepaling opgenomen.

Artikel 27. Inwerkingtreding en citeertitel

NB Het verdient de voorkeur de nieuwe verordening in werking te laten treden op een datum voor het vaststellen van de voorjaarsnota en anders voor het vaststellen van de begroting van het jaar t+1. Anders moet artikel 27 worden uitgebreid met een bepaling die voorziet in terugwerkende kracht, zodat de bepalingen uit de nieuwe verordening ook gelden voor de begroting voor het jaar t+1.

Met ingang van 1 januari 2017 gelden vanwege de wijzigingen van het BBV andere bepalingen voor het activeren en afschrijven van nieuwe investeringen met maatschappelijk nut. In het tweede lid van artikel 27 is een overgangsbepaling opgenomen. Voor investeringen met

maatschappelijk nut voor 2017 zijn de bepalingen uit de oude financiële verordening nog van kracht.

Vaststelling

Uitgaande stukken van de raad moeten door de burgemeester worden ondertekend (eerste lid artikel 75 van de Gemeentewet). De griffier moet de uitgaande stukken van de raad medeondertekenen (artikel 107c van de Gemeentewet). De financiële verordening moet worden gepubliceerd. Binnen twee weken na vaststelling door de raad moet het college de verordening aan gedeputeerde staten zenden (artikel 214 van de Gemeentewet). Gedeputeerde staten kunnen te allen tijde een onderzoek instellen naar het beheer en de inrichting van de financiële organisatie en de verordening ex artikel 212 van de Gemeentewet (artikel 215 van de Gemeentewet).